

LIDSKÉ TĚLO

- **CÍL:** Objevovat vlastní tělo všemi smysly, moci se dotknout svých kostí, použít to, co už vím, v praxi a vše spojit se zážitkem a emocemi. (ZÁŽITKOVÁ LEKCE - je přínosné, pokud děti již téma lidského těla trochu znají)
- **ČAS:** 30 min
- **VĚK:** 2.- 6. třída ZŠ
- **MÍSTO:** lokalita s různými druhy běžných dřevin
- **OBDOBÍ:** vegetační sezóna
- **POMŮCKY:** „pracovní“ trička (triko, na které lze malovat prateľným fixem, nebo fixem na textil, pokud chceme obrázky zachovat), kartón, papír, nůžky, izolepa či lepidlo, fixy, pastelky, psací potřeby, (podložky), přírodnin

Příprava: Na kartón (ideální je větší rozbalená krabice) obkreslete některé z dětí. Do jeho siluety učitel překreslí kostru a vnitřní orgány dle nákresu/atlasu (využijete ve druhém kroku).

1. ODHAD

Na pracovní trička děti ve dvojicích zakreslí odhad, CO a KDE mají uvnitř svého těla. Je výhodné, pokud zapojí smysly: prohmatají své tělo, poslouchají, kde co slyší, kde se co hýbe, když např. zhluboka dýchají, vzpomínají, kde je bolí, když se přejedí atd. Většina skupin objeví srdce (podle tlukotu), kosti hrudníku (podle hmatu - žebra, lopatku, ramenní kloub, klíční kost, hrudní kost), plíce (podle pohybu když zhluboka dýchají), někdy odhadnou žaludek. Není důležité orgány a kosti správně umístit a pojmenovat. Aktivita má za cíl nastartovat zájem o své tělo a vytvořit odhady, co uvnitř sebe mám. To otvírá vnitřní motivaci pro další práci.

- **TIP:** Pokud máte dost času, doporučte dětem, ať si pro malování vyberou dvě barvy fix. Jedna barva bude na prvotní odhad bez testování. Druhou barvu děti použijí na zakreslení místa, kde skutečně kost či orgán uslyší, nahmatají či jinak objeví. Ještě víc se tak zvýší jejich badatelská motivace.

- **TIP:** Podpořte děti v opravdovém testování svých odhadů. Jak lépe uslyšet srdce? - Co si zaběhat? Jak zvýšit dýchání? - Stačí pár skoků.

2. DŘEVĚNÝ KOSTLIVEC a LISTOVÉ ORGÁNY

Třídu rozdělíme na skupiny (různě velké) - větší část třídy bude tvořit kostlivce, menší část listové orgány (doporučujeme dát dětem vybrat, kdo co chce tvořit). Skupina „kostlivců“ bude mít za úkol rozdělit se na menší skupiny, z nichž každá dostane část kostry (nohu, ruku, hrudník, lebku, páteř, pánev atd.). Úkolem je sestavit DŘEVĚNÉHO KOSTLIVCE - kostru z přírodnin (větvíček, šišek, kamenů, kůry).

Skupina „orgánů“ bude mít za úkol najít v okolí co nejrozmanitější listy a z nich pak vybrat ty, které mohou představovat jednotlivé orgány. Listy je vhodné zatížit nebo nalepit (pokud fouká). Předlohou oběma skupinám bude předem vytvořený model člověka na kartónu.

3. POPISKY

Každá skupina připraví pro druhou skupinu sadu popisků (základní názvy kostí či orgánů). Názvy mohou děti napsat na kameny či kartičky. Obtížnost vyberte dle úrovně znalostí dětí.

4. POPISKY a SDÍLENÍ

Skupiny si navzájem vymění sadu popisků a mají za úkol je rozmístit ke kostře či listovým orgánům tam, kam si myslí, že patří. Následuje diskuze, kde co je. Není třeba příliš hodnotit. Úkol s popisky spíše otvírá povídání: *Kdo co využil pro který orgán nebo kost? Co bylo nejtěžší vymyslet a najít? Co bylo naopak lehké? Co nás překvapilo?* Pokud bude chuť a čas, mohou si děti ještě porovnat, případně dokreslit své odhady nakreslené v úvodu lekce na tričkách.

Rozšíření:

- 1. SVALY:** Pokud máte čas a chuť, můžete s dětmi tvořit ještě svaly. Nejprve se děti mohou ohmatávat, kde všude asi mají svaly. Pak si připraví kostlivce a zkusí mu zařídít svaly, aby se mohl jakoby hýbat. Můžete v této fázi pomoci nákresem svalů v knize či jinde pro inspiraci. Pak je důležité vybrat vhodný materiál pro tvoření svalů. Nám nejlépe fungovala tráva. Lépe suchá, než čerstvá. Při postupném plnění kostlivce vznikaly výborné otázky a debaty o tom kde, odkud a kam vedou naše svaly.
- 2. KOSTRA NA CHODNÍKU:** Rychlejší varianta, kterou ale nelze odnést domů. Stačí, když děti například ve dvojici či trojici obkreslí sebe křídou. Získají siluetu, kterou mohou vyplnit větvičkovými kostmi či listovými orgány. Vše je rychle hotové. Někdy skupiny svou postavičku i nakrmí bobulemi.
- 3. DO TŘÍDY: NÁSTĚNNÝ OBRAZ:** Pokud bude prostor a zájem, lze si DŘEVĚNÉHO KOSTLIVCE i LISTOVÉ ORGÁNY nalepit a vyvěsit i ve třídě. Nebo vytvořte SADU KOSTÍ. Pokud děti najdou či vyrobí (např. z bezových větviček a drátků) opravdu zdařilou sadu kostí, doporučíme si ji schovat. Pak můžete opakovaně kostlivce sestavovat venku i ve třídě.